

Bobath koncept – NRT

Neurorazvojna terapija (Bobathov NRT) još se naziva i "konceptom života" (po Berti i Karelu Bobathu). Temeljen je na svladavanju problema, a uključuje terapiju poremećaja pokreta u djece s patologijom središnjega živčanog sustava. Djetetu se prilazi kao cjelini, a proces intervencije je individualiziran. Neurorazvojni pristup interaktivan je proces između djeteta, roditelja/njegovatelja i interdisciplinarnoga tima.

Sveobuhvatni je cilj terapije povećanje osobne sposobnosti za funkcioniranje. Da bi se dosegao taj cilj, radi se na kvaliteti pokreta koristeći principe znanosti o pokretima. Terapija uključuje aktivno sudjelovanje djeteta s postupnim povlačenjem direktnoga djelovanja od strane terapeuta. Ovaj proces pridonosi povećanoj individualnoj neovisnosti i pojačava kvalitetu života.

Ciljevi su neurorazvojne terapije postizanje što veće moguće samostalnosti uz kvalitetu življenja. Za djecu s cerebralnom paralizom to znači ostvariti najveći mogući stupanj neovisnosti, te se tako pripremiti za toliko normalan adolescentni i odrasli život koliko je to moguće postići. Stoga se za dijete postavlja program sveukupne terapije, u kojemu specijalizirana fizioterapija čini bitan dio rehabilitacijskoga postupka. Rehabilitacijski postupak primjenjuje se na sveukupni razvoj djeteta – senzomotorički, fizički, mentalni, emocionalni i socijalni. Često su različiti pridruženi senzorički i percepcijski gubitci posljedica fizičke ometenosti, koja sprječava dijete da se istražuje. Ne razvija se koncept svojega tijela – takozvana "tjelesna shema", što se normalno dogodi tijekom prvih 18 mjeseci, prije no što se dijete orijentira u prostoru. Nestvaranje "tjelesne sheme" kod djeteta uzrokovano je i roditeljskim neiskustvom i nesposobnošću da se nose s djetetovim hendikepom (roditelj instinktivno slijedi dijete u njegovim patološkim stavovima i reakcijama, umjesto da ih suzbija i korigira), što je jedan od glavnih argumenata za rano prepoznavanje i ranu terapiju cerebralne paralize. To je jednako toliko važno kao i prevencija kontraktura i deformiteta, koji nisu prisutni kod rođenja, no mogu se razviti kasnije u djetinjstvu jer dijete koristi abnormalne uzorke pokreta u kompenzacijskoj funkcionalnoj aktivnosti.

Prednosti i problemi vrlo ranoga tretmana

Mnogi su razlozi zašto cerebralno paralizirano dijete ima više koristi od rane terapije, nego od terapije dane u kasnijoj dobi. Rana terapija, u dobi od oko 3–4 mjeseca, važna je zbog velike prilagodljivosti i plastičnosti dječjega mozga. Tijekom prvih 18 mjeseci djetetova života prisutan je najviši potencijal za učenje i za prilagodbu na cerebralnu paralizu.

Razvojna terapija mora biti timska, što znači jednako razumijevanje problema, jednako poznavanje razvoja, poznavanje metode rada drugih članova tima, poznavanje koncepta neurorazvojne terapije (NRT) i zajednički cilj. Rana NRT započinje najkasnije s 3 mjeseca starosti djeteta.

Indikacije za NRT

Prevladavajući nenormalni uzorci kretanja od trećega mjeseca korigirane starosti, dominantni nenormalni uzorci kretanja prije trećega mjeseca korigirane starosti, smetnje vida, smetnje hranjenja, smetnje disanja.

Prekidanje NRT

Uspostavljena ravnoteža pri hodanju i slobodne ruke – dijete je i dalje pod kontrolom odgovornoga liječnika.

Desa Jakupčević-Grubić, dr. med., spec. fizikalne medicine i rehabilitacije

Iz zbornika radova: Cerebralna paraliza - izlječiva ili neizlječiva